

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2026-849

7.8.2026

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Livsforsikring/uføredokument/pensjon

Uføreforsikring – foreldelse – nødvendig kunnskap – tilleggsfrist – fal. § 18-6 (2) – fl. § 10 nr. 1.

Forsikrede var omfattet av uføreforsikring hos foretaket via arbeidsgiver fra 2012 til 2016. Gjennom medlemsperioden mottok han elektroniske forsikringsbevis, som i foretakets systemer ble registrert som åpnet av forsikrede. Ved utmelding i 2016 mottok forsikrede pensjonskapitalbevis og informasjon om mulighet til å tegne fortsettelsesforsikring, uten at han benyttet seg av dette. I 2024 fremsatte forsikrede krav om utbetaling under uføreforsikring, og opplyste at han hadde vært sykmeldt siden 2016. Foretaket utbetalte ytelser med virkning tre år tilbake i tid, da det la til grunn at krav om ytelser lenger bak i tid var foreldet. Saken reiste spørsmål om krav forut for 1.5.21 var foreldet. Nemnda bemerket at krav forut for 1.5.21 var foreldet etter fal. § 18-6 annet ledd. Spørsmålet var om tilleggsfristen i foreldelsesloven (fel.) § 10 nr. 1 kom til anvendelse. Den fristen fungerer som en sikkerhetsventil, og praktiseres strengt. Forsikrede hadde fått tilsendt forsikringsbevis i 2012, 2013 og 2014, samt et pensjonskapitalbevis i 2016, der dekningene fremkom. Nemnda kom til at forsikrede med rimelig innsats kunne ha fått nødvendig kunnskap om rettighetene sine, og det var derfor ikke grunnlag for tilleggsfrist. Nemnda ga foretaket medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede ble gjennom tidligere arbeidsgiver innmeldt i foretakspensjonsordningen 7.3.12. Forsikrede registrerte seg som elektronisk bruker i foretaket i november 2011, og registrerte i 2012 mobilnummer og e-postadresse slik at det ble sendt varsel.

Forsikrede mottok forsikringsbevis digitalt i 2012, 2013 og 2014, samt pensjonskapitalbevis i 2016, hvor dekningene fremgikk. Foretakets logg viser at:

- forsikringsbeviset fra 2012 (bilag1) ble lest 3. desember 2012
- forsikringsbeviset fra 2013 (bilag 2) ble lest 8. september 2013
- forsikringsbeviset fra 2014 (bilag 4) ble lest 4. august 2014
- og pensjonskapitalbeviset (bilag 5) ble lest 12. april 2025

I 2014 ble ytelsespensjonen omgjort til innskuddspensjon. Forsikrede ble informert om dette i brev av 27.6.14, hvor han også fikk tilbud om fortsettelsesforsikring. Forsikrede tegnet ikke fortsettelsesforsikring.

Forsikrede ble utmeldt fra innskuddspensjonsavtalen 30.4.16. I tiden etter dette mottok forsikrede pensjonskapitalbevis som informerte om muligheten til å tegne fortsettelsesforsikring, samt at forsikrede måtte ta kontakt dersom han ikke var arbeidsdyktig for å unngå å miste rettigheter. Forsikrede tok ikke kontakt med foretaket i løpet av 2016.

Den 21.5.24 søkte forsikrede om utbetaling av uføreforsikring, og opplyste at han hadde vært sykmeldt siden 5.4.16.

Foretaket innvilget uføreytelser med virkning fra 1.5.21, da krav om erstatning mer enn tre år tilbake i tid var foreldet.

Forsikrede klaget til foretaket 7.5.25, men foretaket opprettholdt sitt standpunkt 23.6.25.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han har rett til utbetaling under forsikringen fra tiden før 1.5.21.

Forsikrede ble syk allerede i 2016 mens forsikringen var aktiv, og fikk aldri tydelig informasjon om retten til å søke uføreytelse, kun generell pensjonsinformasjon.

Det fremgår av fremlagt epikrise av 21.2.19 at forsikrede har en funksjonsgrad i hverdagen på 10-15 %, og maksimalt 20 % på gode dager. Forsikrede hadde i 2016 kognitive problemer, mental utmattelse og kronisk hodepine, og manglet dermed overskuddet til å undersøke forsikringene. I tillegg til forsikredes helsesituasjon, gjorde manglende kunnskap om systemet, språkbarriere og uklar informasjon at han først ble klar over sine rettigheter i 2024. Selv om foretaket viser til at elektroniske dokumenter har vært åpnet, fremgår det ikke når disse ble åpnet. Forsikrede mener derfor at avslaget bør vurderes på nytt, særlig med tanke på manglende veiledning og forsikredes situasjon.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at forfalte terminer foreldes tre år fra forfall, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 18-6 annet ledd. Forsikrede ble syk 5.4.16, men fremsatte først krav om uføreytelser 21.5.24. Ytelser ble innvilget med virkning fra 1.5.21, som tilsvarer tre år tilbake fra søknadstidspunktet, og krav forut for dette er derfor foreldet etter fal. § 18-6 annet ledd.

Ordlyden i fel. § 10 nr. 1 om «burde skaffet seg» oppstiller en undersøkelsesplikt, og det kreves at forsikrede har manglet «nødvendig» kunnskap, jf. forarbeider (Ot.prp.nr. 38 (1977–1978) s. 63) og rettspraksis, herunder HR-2016-1209-U.

Forsikrede mottok forsikringsbevis i 2012, 2013 og 2014, samt pensjonskapitalbevis i 2016, hvor dekningene fremgikk. Det legges til grunn at forsikrede leste disse, og at informasjonen har vært tilgjengelig over tid. Eventuelle språkutfordringer kunne vært avhjulpet ved rimelige tiltak, som å kontakte kundesenter. Foretaket viser til at forsikrede med rimelig innsats kunne skaffet seg nødvendig kunnskap om sine rettigheter langt tidligere. Det er derfor ikke grunnlag for tilleggsfrist etter fel. § 10 nr. 1, jf. fal. § 18-6 fjerde ledd, og krav eldre enn tre år før søknadstidspunktet er foreldet.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet til nemnda er om kravet er foreldet, herunder om det er grunnlag for tilleggsfrist som følge av manglende kunnskap jf. fal. § 18-6 (4) og fl. § 10 nr. 1.

Foretaket har utbetalt for 100 % uførhet fra 1.5.21. Tvisten gjelder hvorvidt kravet *forut* for 1.5.21 er foreldet.

Det følger av fal. § 18-6 annet ledd at krav på forfalte terminer foreldes 3 år fra forfall. Forsikrede ble sykmeldt 5.4.16. Krav om uføreytelser ble først fremsatt 21.5.24, og ytelser ble innvilget med virkning fra 1.5.21, som tilsvarer 3 år tilbake fra søknadstidspunktet. Det er på det rene at krav forut for dette er foreldet etter fal. § 18-6 annet ledd.

Spørsmålet blir etter dette om tilleggsfristen i foreldelsesloven (fel.) § 10 nr. 1 kommer til anvendelse, jf. fal. § 18-6 fjerde ledd. Bestemmelsen fastsetter at foreldelse tidligst inntreffer 1 år fra

den dagen da fordringshaveren fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om fordringen eller skyldneren.

Tilleggsfristen fungerer som en sikkerhetsventil. Anvendelse forutsetter at forsikrede ikke hadde «*nødvendig kunnskap*» om kravet, jf. fel. § 10 nr. 1. Dette krever at forsikrede ikke hadde nok informasjon til å forstå at hen faktisk kunne ha et krav. Fristen begynner å løpe når forsikrede «*burde skaffet seg*» kunnskap. Dette innebærer en plikt til å gjøre rimelige undersøkelser.

I rettspraksis er det lagt til grunn at hva som er rimelig å forvente beror på en konkret vurdering, der blant annet hvilken informasjon forsikrede har fått, hvor tilgjengelig den er, og hvor enkelt det ville vært å finne ut mer vil være relevant, jf. bl.a. Rt-1993-911.

Tilleggsfristen praktiseres strengt. Dersom forsikrede har fått informasjon om rettighetene sine, eller enkelt kunne skaffet seg slik kunnskap, vil vilkårene normalt ikke være oppfylt. Dersom forsikrede har fått tilsendt forsikringsbevis, kontoutskrifter eller annen informasjon som omtaler dekningen, vil det ofte være vanskelig å hevde at en manglet nødvendig kunnskap fordi man da har en grunn til å undersøke rettighetene sine nærmere, jf. bl.a. 2019-676.

I aktuelle sak fikk forsikrede tilsendt forsikringsbevis i 2012, 2013 og 2014, samt et pensjonskapitalbevis i 2016, der det stod hvilke dekninger hen hadde. Nemnda legger til grunn at denne informasjonen har vært tilgjengelig for forsikrede over lengre tid. Språkproblemer kunne enkelt blitt løst gjennom kontakt med foretakets kundeservice. Etter en konkret vurdering finner nemnda etter dette at forsikrede med en rimelig innsats kunne ha fått nødvendig kunnskap om rettighetene sine, og at tilleggsfristen i fel. § 10 nr. 1 derfor ikke kan komme til anvendelse.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jon Einar Martinsen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).